

Īss Parlamenta komiteju *apraksts*

Eiropas Parlaments

Īss Parlamenta komiteju apraksts

Eiropas Parlaments ir vienīgā tieši ievēlētā Eiropas Savienības iestāde.

705 Eiropas Parlamenta deputāti pārstāv 448 miljonus ES pilsoņu.

EP deputātus ik pēc pieciem gadiem ievēlē vēlētāji no 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Parlamenta politisko un leģislatīvo darbu veic 20 pastāvīgās komitejas un trīs apakškomitejas, un katra no tām ievēlē priekšsēdētāju un līdz pat četriem priekšsēdētāja vietniekiem.

Katra sasaukuma sākumā Parlaments nolemj, kuri deputāti darbosies katrā komitejā, pamatojoties uz viņu paustajām prioritātēm. Tas ir svarīgs lēmums, jo tas noteiks jomas, kurām deputāti veltīs visvairāk uzmanības.

Parlamenta Komitejām ir būtiska nozīme politikas veidošanā, jo tās atbild par Parlamenta nostāju sagatavošanu, īpaši attiecībā uz jauniem likumdošanas priekšlikumiem.

PASTĀVĪGO
KOMITEJU
KOMPETENCES

24 valodas

Eiropas Parlamenta deputāti pārstāv visus Eiropas Savienības pilsoņus. Ikvienam Eiropas Parlamenta deputātam ir tiesības izteikties viņa(-s) izvēlētajā oficiālajā valodā. Parlamenta dokumenti tiek publicēti visās 24 ES oficiālajās valodās.

Parastās likumdošanas procedūras piemērs

Eiropas Komisija izstrādā tiesību aktu priekšlikumus, kurus tā iesniedz Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei.

Parlamenta likumdošanas darba pamatā ir divi galvenie posmi: komiteju sanāksmes un plenārsēdes.

1

Komitejas veic padziļinātu parlamentāro darbu. Tās savās ikmēneša sanāksmēs izskata tiesību aktu priekšlikumus, veic tajos grozījumus un balso par tiem. Pēc tam komitejas iesniedz savus ziņojumus, lai par tiem balsotu Parlaments kopumā.

2

Parlaments plenārsēdē pieņem tiesību akta priekšlikuma tekstu.

Pēc tam, kad ir panākta Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes vienošanās, tiesību akts tiek publicēts Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Vēlāk to transponē dalībvalstu tiesību aktos un attiecina uz visiem Eiropas Savienības iedzīvotājiem.

Parastajā likumdošanas procedūrā Parlaments un Eiropas Savienības Padome darbojas kā līdzvērtīgi likumdevēji. To piemēro plašam jomu klāstam, piemēram, ekonomikas un monetārajai politikai, imigrācijas politikai, enerģētikai, lauksaimniecībai, zivsaimniecībai, transportam, videi un patērētāju aizsardzībai.

Faktiski lielāko daļu ES tiesību aktu kopīgi pieņem Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome.

Budžeta procedūra

Eiropas Komisija
SAGATAVO BUDŽETA PROJEKTU

PADOME
IZDARA GROZĪJUMUS

Eiropas Parlaments
apstiprina projektu
(vai nepieņem nekādu lēmumu)

VAI

Eiropas Parlaments
pieņem grozījumus
(ar visu deputātu balsu vairākumu)

BUDŽETS
ir pieņemts

a 10 dienu laikā Padome
pieņem EP grozījumus

SAMIERINĀŠANA

21 dienas laikā

Nevienojas par kopīgu tekstu

Vienojas par kopīgu tekstu

14 dienu laikā

Padome apstiprina EP noraida

Padome un EP noraida

Padome noraida EP apstiprina

EP un Padome apstiprina vai nepieņem nekādu lēmumu

BUDŽETA PROJEKTS

ir noraidīts

EK iesniedz jaunu budžeta projektu

14 dienu laikā EP var pieņemt savus grozījumus ar īpašu balsu vairākumu (ar visu deputātu balsu vairākumu + 3/5 nodoto balsu)

BUDŽETS

ir pieņemts

Katru mēnesi viena līdz divas nedēļas ir atvēlētas komiteju darbam. Komiteju sanāksmēs Eiropas Parlamenta deputāti apspriež normatīvos un nenormatīvos ziņojumus, ierosina grozījumus un balso par tiem, kā arī veic turpmākas darbības, kas izriet no sarunām ar Eiropas Savienības Padomi.

Komitejas aktīvi līdzdarbojas likumdošanas darba kārtības sagatavošanā, piemēram, sniedzot ieguldījumu pirms Komisijas gada darba programmas pieņemšanas. Tām ir svarīga loma ES darbību pārraudzībā, jo tās uzrauga ES budžeta pareizu izlietojumu un pieņemto tiesību aktu un starptautisko nolīgumu pareizu īstenošanu.

Tās arī organizē ekspertu uzklaušīšanas un rūpīgi pārbauda citu ES iestāžu un struktūru darbu. Pirms jaunas Eiropas Komisijas ievēlēšanas visu jauno komisāru amata kandidātu piemērotību amatam izvērtē komitejas, kuras darbojas attiecīgajās kompetences jomās.

Ikvienam apspriežamajam jautājumam komitejas no savu locekļu vidus ieceļ referentu, kas vada visu lēmumu pieņemšanas procesu, kura rezultātā Parlaments pieņem nostāju par konkrēto jautājumu.

Referenta iesniegtajā ziņojuma projektā var izdarīt izmaiņas pēc tam, kad ir pieņemti EP deputātu iesniegtie grozījumi. Par teksta oriģinālu un tā grozījumiem, tostarp kompromisa grozījumiem, par kuriem panākta politisko grupu vienošanās, vēlāk balso visi komitejas locekļi. Pēc tam komitejas pieņemto ziņojumu iesniedz apstiprināšanai plenārsēdē.

Parlaments var dibināt arī īpašas komitejas, lai risinātu konkrētus jautājumus, un tas var izveidot izmeklēšanas komitejas, lai izmeklētu iespējamus pārkāpumus vai administratīvas kļūmes, kas pieļautas, īstenojot ES tiesību aktus. To darbības jomas ir dažādas, sākot ar finanšu jautājumiem, mākslīgo intelektu un viltus ziņām un beidzot ar dzīvnieku labturību un sabiedrības veselību.

Komiteju lielums ievērojami atšķiras. Piemēram, 2019.–2024. gada saaukuma pirmajā pusē Juridiskajā komitejā ir 25 deputāti, savukārt Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejā darbojas 81 deputāts. Komiteju sastāvs vienmēr atspoguļo politisko grupu skaitlisko proporciju Parlamentā.

Parlamentam ir vadošā loma pārredzamības un atklātības veicināšanā. Komiteju sanāksmes tiek straumētas tiešraidē Parlamenta tīmekļa vietnē, un tās var noskatīties jebkurā laikā.

Debates tiešraidē internetā

Komitejas vienu vai divas reizes mēnesī pulcējas Briselē. To debates ir publiskas. Lielākā daļa sanāksmju tiek pārraidītas tiešraidē internetā un ir arī pieejamas kā video pēc pieprasījuma.

Covid-19 pandēmijas uzliesmojums ir novedis pie tā, ka plaši tiek izmantotas jaunās tehnoloģijas, kas ļauj sanāksmes rīkot virtuāli, nodrošinot sinhronās tulkošanas pieejamību un līdz ar to — attālinātas līdzdalības iespējas.

Seko jiet sanāksmēm tiešraidē:

<https://multimedia.europarl.europa.eu/>

STRAUMĒŠANA
TIEŠRAIDĒ

Specializētās zināšanas

Komitejas no dažādiem Parlamenta izpētes dienestiem, piemēram, politikas departamentiem, saņem neatkarīgas konsultācijas un rakstiskus analītiskos materiālus (pētījumus, informatīvus paziņojumus, padziļinātas analīzes un citus dokumentus).

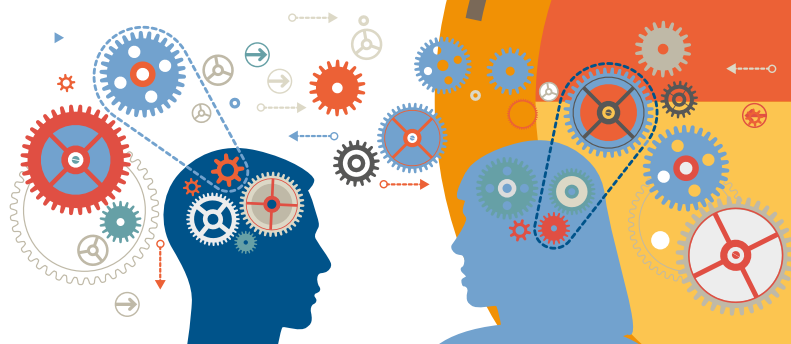
Tiek organizēti semināri un darba grupas, lai deputāti varētu uzdot jautājumus un apmainīties viedokļiem ar ekspertiem par jautājumiem, kas saistīti ar Parlamenta darbu, vai par aktuāliem jautājumiem.

Visi analītiskie materiāli ir atrodami šeit:

<https://www.europarl.europa.eu/committees/lv/supporting-analyses/sa-highlights>

ANALĪTISKIE
MATERIĀLI

Eiropas Savienības faktu lapas

Faktu lapas sniedz skaidru un kodolīgu pārskatu par Eiropas Savienības iestādēm un politikas virzieniem, kā arī par Parlamenta lomu to attīstībā. Tās ir pieejamas 24 valodās.

Visas faktu lapas ir atrodamas šeit:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lv/home>

FAKTU LAPAS

Visas komitejas un apakškomitejas

AFET

Ārlietu komiteja

EMPL

Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

CULT

Kultūras un izglītības komiteja

DROI

Cilvēktiesību apakškomiteja

ENVI

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteja

JURI

Juridiskā komiteja

SEDE

Drošības un aizsardzības apakškomiteja

ITRE

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja

LIBE

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

DEVE

Attīstības komiteja

IMCO

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja

AFCO

Konstitucionālo jautājumu komiteja

INTA

Starptautiskās tirdzniecības komiteja

TRAN

Transporta un tūrisma komiteja

FEMM

Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja

BUDG

Budžeta komiteja

REGI

Reģionālās attīstības komiteja

PETI

Lūgumrakstu komiteja

CONT

Budžeta kontroles komiteja

AGRI

Lauksaimniecības un lauku attīstības komiteja

ECON

Ekonomikas un monetārā komiteja

PECH

Zivsaimniecības komiteja

FISC

Nodokļu jautājumu apakškomiteja

Parlaments var arī izveidot izmeklēšanas komitejas un īpašas komitejas konkrētu jautājumu risināšanai. Skatīt pašreizējo komiteju sarakstu: <https://www.europarl.europa.eu/committees/lv/about/list-of-committees>

A series of horizontal dotted lines spaced evenly down the page, intended for handwriting practice.

Eiropas Parlaments

Iekšpolitikas ģenerāldirektorāts
Ārpolitikas ģenerāldirektorāts

Valodu versijas

Šī publikācija ir pieejama angļu (teksta oriģinālvaloda), bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, horvātu, igauņu, itāļu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovaku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru valodā.

Par izdevēju

Publikācijas autors: Eiropas Parlaments
Atbildīgā nodaļa: Redakcionālā darba un komunikācijas koordinācijas nodaļa
✉ editorial-secretariat@ep.europa.eu

Manuskripts sagatavots:

2021. gada martā
© Eiropas Savienība, 2021

Atruna

Par šā dokumenta saturu ir atbildīgs tikai tā autors (-i), un tajā paustie viedokļi nebūtu jāuzskata par Eiropas Parlamenta oficiālo nostāju. Šā dokumenta pārpublicēšana un tulkošana komerciāliem nolūkiem ir atļauta, ja tiek norādīts avots. Atkārtotai izmantošanai komerciālos nolūkos jāsaņem iepriekšēja atļauja no Parlamenta.

Autortiesības

Ékas attēls, 5. lpp. © Association des Architectes du CIC: Vanden Bossche sprl, CRV s.A., CDG sprl, Studiegroep D. Bontinck
Visas fotogrāfijas un ilustrācijas
© Shutterstock.com / © AdobeStock / © Eiropas Savienība, 2017 – avots EP
L022095 LV

Uzzināt vairāk par komitejām:
<https://www.europarl.europa.eu/committees/lv/home>

LV